

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА МЕРОШИНА

УПУТСТВО
ЗА ПРИПРЕМУ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ МЕРОШИНА ЗА 2024.ГОДИНУ

Јул 2023. године

Мерошина

УПУТСТВО

ЗА ПРИПРЕМУ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ МЕРОШИНА ЗА 2024.ГОДИНУ И ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА 2025. И 2026. ГОДИНУ

Увод

У складу са чланом 31.,чланом 36а и чланом 40 Закона о буџетском систему („Сл.гласник РС“,бр. 54/2009,73/2010,101/2010,101/2011,93/2012,62/2013,63/2013-испр.,108/2013,142/2014,68/2015др.закон,103/2015,99/2016,113/2017,95/2018,31/2019,72/2019,149/2020,118/2021,138/2022 и 118/2021-др.закон) на основу Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024.годину и пројекцијама за 2025. и 2026.годину , израђеним од стране Министарства финансија локални орган управе надлежан за финансије доставља корисницима буџета локалне власти упутство за припрему буџета локалне власти.

Упутство садржи основне економске претпоставке, смернице и параметре на основу којих су корисници буџета у обавези да израде предлог финансијског плана за 2024.годину.

Опште напомене за припрему одлуке о буџету локалне власти

Полазећи од одредаба Закона о буџетском систему, којима је дефинисано да одлука о буџету јединице локалне самоуправе треба да буде креирана уз поштовање све четири класификације које сачињавају стандардни класификациони оквир за буџетски систем, према изворима финансирања,посебно указујемо на неопходност поштовања одредаба члана 2.тач.7) и 8) Закона о буџетском систему којима су дефинисани директни и индиректни корисници буџетских средстава.

Оснивање корисника буџетских средстава мора да има утемељење у закону или другом пропису,у супротном сматраће се да није доследно спроведена одредба члана 2.тач.7) и 8) Закона о буџетском систему, којима је дефинисан појам директних и индиректних корисника буџетских средстава.

У контексту исказивања установа као индиректних корисника буџетских средстава у одлуци о буџету, не могу се спајати установе које обављају различите делатности имајући у виду да су делатности које обављају ове установе уређене различитим прописима, као и да се коефицијенти и други елементи за обрачун и исплату плата запослених у установама утврђују у зависности од врсте делатности установе.

Такође, у складу са чланом 2.тачка 31) Закона о буџетском систему апропријације за индиректне кориснике буџетских средстава исказују се збирно по врстама индиректних корисника и наменама у оквиру раздела директног корисника који је, у буџетском систему, одговоран за те индиректне кориснике буџетских средстава.

С обзиром на то да је законодавац оставио могућност да установе до даљњег могу да користе сопствене приходе у складу са законом, надлежни орган треба да преиспита основаност и оправданост постојања рачуна сопствених прихода индиректних корисника

буџетских средстава, у случају када коришћење и расподела тих прихода није уређена посебним законима. Јавне приходе остварене по основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама треба планирати на извору 01 – општи приходи и примања буџета.

У вези увођења принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес указује се на неопходност да надлежни орган локалне власти на годишњем нивоу донесе план поступног увођења родно одговорног буџетирања, којим ће одредити једног или више корисника буџетских средстава и један или више програма одређеног буџетског корисника за који ће се дефинисати најмање један родно одговоран циљ и одговарајући индикатори који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца.

Израда грађанског буџета, као инструмента за повећање транспарентног исказивања на који начин и у које сврхе се користе јавна средства, представља својеврстан водич за грађане којима треба да се приближе надлежности и начин финансирања послова који се обављају у њиховим општинама и градовима. У циљу информисања и појашњења грађанима о начину трошења и за које сврхе се троше буџетска средства, потребно је да локална власт на једноставан и разумљив начин прикаже свој буџет грађанима са информацијама о буџетским приходима и примањима, расходима и издацима, изворима финансирања, буџетским корисницима и сл. и објави га на својој интернет страници.

У складу са чланом 27а Закона о буџетском систему извршни орган локалне власти је одговоран за спровођење фискалне политике и управљање јавном имовином, приходима и примањима и расходима и издацима. Законом су уређена правила и начин на који ће се спроводити ова одговорност, односно утврђени су општи принципи, процедуре и правила одговорног фискалног управљања којих се требају придржавати органи локалне власти. С тим у вези, у циљу што ефикаснијег спровођења фискалне политике, Законом су утврђена и фискална правила за локалну власт, те је Законом утврђено ограничење у погледу висине стварања фискалног дефицита, тј. да фискални дефицит локалне власти може настати само као резултат јавних инвестиција и не може бити већи од 10% њених прихода у тој години. Поред наведеног, чланом 27ж Закона је прописано да наведени законски лимит може бити прекорачен само уколико јединица локалне самоуправе добије претходно одобрење Министарства финансија. Захтев за добијање одобрења за прекорачење фискалног дефицита од 10% планираних текућих прихода се подноси Министарству најкасније до 1. септембра текуће године, за наредну буџетску годину, а изузетно захтев за прекорачење може се поднети након 1. септембра текуће године, а најкасније до 31. јануара наредне године, уколико је прекорачење фискалног дефицита резултат примљених трансферних средстава од другог нивоа власти након истека рока из члана 27ж става 5. Закона.

Основне економске претпоставке и смернице за припрему предлога финансијског плана буџетског корисника и одлуке о буџету локалне власти-Правци фискалне политике у 2024. години

Иако је у првој половини 2022. године остварен солидан раст БДП од скоро 4,0%, у овом периоду изостали су значајнији негативни ефекти геополитичких дешавања на динамику домаће привредне активности. Већ током трећег квартала, међугодишње посматрано, раст привреде успорио је на 1,0%, да би у четвртом тромесечју економски раст износио свега 0,5% мг. Успорена динамика инвестиција и растућа инфлација, уз повећану неизвесност и смањењу спољну тражњу, као и нешто слабија пољопривредна сезона, главни су фактори који су утицали на динамику економске активности током друге половине 2022. године. Ипак, и у таквим околностима остварен је раст БДП од 2,3% у 2022. години. Знатно бољи епидемиолошки услови праћени растом економске активности допринели су повећаној стопи партиципације радне снаге и јачању тржишта рада, уз истовремено повећање реалних зарада и запослености.

Макроекономска кретања почетком 2023. године генерално су на нивоу пројектованих. Узимајући у обзир актуелне економске трендове и изгледе за међународно окружење Министарство финансија процењује да ће раст БДП у 2023. години износити 2,5%, док ће у 2024. години убрзати на 3,5%, што је непромењено у односу на претходна очекивања. У смеру смиривања инфлаторних притисака деловаће досадашње заостравање монетарних услова, слабљење ефеката глобалних фактора који су водили расту цена енергената и хране у претходном периоду, као и успоравању увозне инфлације. Повратак инфлације у границе циља очекује се средином 2024. године.

Основне макроекономске претпоставке за 2024. годину

	2023	2024
БДП, млрд РСД	8103,5	8773,6
Стопа номиналног раста БДП, %	14,3	8,3
Стопа реалног раста БДП, %	2,5	3,5
Потрошачке цене (годишњи просек), %	12,5	4,9

Извор: Фискална стратегија за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину

Циљеви фискалне политике су усмерени на одржање фискалне стабилности и смањење учешћа јавног дуга у БДП. Средњорочни фискални оквир предвиђа постепено смањење дефицита опште државе на ниво од 1,5% БДП до 2026. године и пад учешћа јавног дуга испод 52% БДП. У 2024. години предвиђен је дефицит у износу од 2,2% БДП. Циљеви фискалне политике у наредном средњорочном периоду биће обезбеђење стабилне позиције јавних финансија и опадајућа путања јавног дуга. Смањење учешћа дуга је уско везано за снижавање дефицита као главног фактора задуживања, тако да динамика спуштања дефицита опредељује и промену кретања дуга.

Приликом планирања прихода локална власт је у обавези да исте реално планира, тј. потребно је поћи од остварења прихода за три квартала у 2023. години и њихове процене за задњи квартал те године, што представља основ за њихово увећање, при чему укупан раст прихода не сме да буде већи од номиналног раста БДП (пројектовани номинални раст у 2024. години од 8,3%). Изузетно, локална власт може планирати већи обим прихода, с тим што је у том случају дужна да у образложењу одлуке о буџету наведе разлоге за такво поступање, као и да образложи параметре (кретање запослености, просечне зараде, очекиване инвестиционе активности, промене у степену наплате пореза на имовину итд.). коришћене за пројекцију таквих прихода.

У складу са чланом 5. Закона о буџетском систему приходи и примања исказују се у укупно оствареним износима, а расходи и издаци у укупно извршеним износима. Правилником о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна прописани су рачуни за уплату јавних прихода, тако да сви јавни приходи и примања којима се финансирају надлежности локалне власти треба да буду уплаћени на рачуне прописане за уплату јавних прихода, чиме би се испоштвало начело бруто принципа.

Обим средстава, односно лимит расхода и издатака буџетских корисника за 2024. годину, са пројекцијама за наредне две фискалне године

Приликом планирања обима средстава, односно лимита расхода и издатака за сваког буџетског корисника, локални орган управе надлежан за финансије мора реално да их планира, у складу са законом односно да пође од њиховог извршења у овој години, као и планираних политика у наредном периоду.

У складу са смерницама и параметрима пројектоване макроекономске политике који су садржани у овом упутству, као и на основу пројекције реалних прихода буџета општине Меровина утврђују се лимити расхода директних буџетских корисника из извора 01 (приходи из буџета). Приликом одређивања лимита предлога финансисјких планова пошло се је пре свега од извршење буџета у првих шест месеци, с обзиром да се упутство израђује пре завршетка трећег квартала, по коме би иначе и требало да се сагледава планирање прихода (остварење у прва три квартала и њихова процена за задњи квартал). У наставку дајемо табеларни преглед ових лимита. у хиљадама

Р.бр.	Буџетски корисник	Лимити за планирање фин.плана за 2024.г.
1.	Скупштина општине	28.000
2.	Председник општине	12.000
3.	Општинско веће	3.120
4.	Општинско правобранилаштво	2.060
5.	Општинска управа	474.863

Планирање масе средстава за плате запослених у 2024. години

Законско уређење плата

Плате запослених у јавном сектору уређене су Законом о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 18/2016,108/2016,113/2017,95/2018,86/2019,157/2020 и 123/2021).Плате запослених код корисника буџета локалне власти уређене су и у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“,бр. 34/01,62/06...113/17-др.закон), Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Службени гласник РС“, бр.44/2008-пречишћени текст,2/2012,113/2017-др.закон, 23/2018,95/2018-др.закон,86/2019-др.закон,157/2020-др.закон и 123/2021-др.закон).

Приликом обрачуна и исплате плата за запослене у предшколским установама и другим јавним службама не примењује се Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима, већ Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01...157/20-др.закон,19/21 и 48/21).Приликом обрачуна и исплате плата запослених код корисника буџета локалне власти примењују се основице према закључцима Владе Републике Србије, до почетка примене одредаба Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

Планирање масе средстава за плате у одлукама о буџету за 2024. годину

Средства за плате задржана су на нивоу средстава планираних Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину, а евентуална корекција износа планираних средстава за плате извршиће се на основу ревидиране Фискалне стратегије, Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину и процене потребних средстава за расходе за запослене за 2024. годину.Средства за плате се планирају на бази броја запослених који раде, а не систематизованог броја запослених.

Табеларни прикази

Група конта 41-Расходи за запослене

Табела 1. је табела са податком о броју запослених у 2023. години и планираним бројем запослених у 2024. години по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима финансирања.

Приликом попуњавања Табеле 2. попуњавају се само колоне са масом средстава за плате по корисницима и изворима, тако што се уноси износ масе средстава само у редовима са празним ћелијама, а осенчене ћелије се не попуњавају.

Табела 3. је табела са бројем запослених чије се плате исплаћују из буџета са осталих економских класификација.

Табела 4. представља приказ планираних и исплаћених средстава у 2023. години и планираних средстава у 2024. години на економској класификацији 416, као и пратећи број запослених по овом основу.

Табела 5. односи се на преглед броја запослених и средстава за плате у 2024. години по звањима и занимањима у органима јединица локалне власти, а у којој је потребно унети коефицијенте, додатке за минули рад, додатке за прековремени рад и приправност и број запослених у органима и организацијама локалне власти.

Табела 6. односи се на преглед исплаћених средстава на економским класификацијама 413-416 у 2023. години, као и планираним средствима у 2024. години.

Група конта 42- Коришћење услуга и роба

У оквиру групе конта која се односи на куповину роба и услуга, потребно је реално планирати средства за ове намене у 2024. години, водећи рачуна да се не угрози извршавање сталних трошкова (421-Стални трошкови).

Препорука је да буџетски корисници у буџетској процедури преиспитају и потребу смањења других накнада за рад, које нису обухваћени Законом (уговори о делу, уговори о привремено повременим пословима и др.).

Група конта 45-Субвенције

У оквиру субвенције неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције. Приликом планирања средстава за субвенције и њиховим наменама посебно треба имати у виду све прописе који се тичу државне помоћи.

Група конта 48-Остали расходи

Приликом планирања наведених расхода, треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483-Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи.

Класа 5 – Издаци за нефинансијску имовину

У циљу ефикасног планирања, важно је да корисници расходе за текуће поправке и одржавање зграда, објеката и опреме (за молерске, зидарске радове, поправке електронске и електричне опреме, замена санитарија, радијатора и сличне послове), којима се чува употребна вредност зграда, објеката и опреме у стању које је било у тренутку изградње, односно реконструкције и којима се не увећава њихова инвестициона вредност планирају на апропријацији економске класификације 425-Текуће поправке и одржавање, док се средства за капитално одржавање планирају на контима класе 5.

Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које је саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса.

Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа

Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа који функционишу у оквиру Управе за трезор, пружа увид у Одлуке о буџету јединица локалних самоуправа, увид о расположивим средствима по утврђеним апропријацијама као и контролу извршења до износа расположивих апропријација.

Евидентирањем расхода и издатака на основу података из платног промета Управе за трезор обезбеђује се дневно праћење усклађености коришћења средстава у односу на усвојене Одлуке о буџету, не ремети се надлежност локалних власти у извршавању својих буџета и онемогућава се реализација плаћања која нису у складу са расположивим износима на апропријацијама.

Јединице локалне самоуправе учитавањем структурираних фајлова достављају податке о утврђеним апропријацијама, променама апропријација у току буџетске године, повраћајима и прекњижавању погрешно евидентираних расхода и издатака, односно прихода и примања.

Достављање одлуке о буџету локалне власти

Рок за достављање предлога финансијских планова индиректних корисника и корисника буџета са другог нивоа власти је 01. септембар 2023 године, док је рок за директне кориснике 15. септембар 2023. године. Предлоге финансијских планова доставити у писаној форми, са печатом и потписом функционера буџетског корисника, преко писарнице Општинске управе општине Меровина, као и у електронској форми (у Excel табели), на e-mail merosinafinansije@gmail.com Предлог финансијског плана који није састављен и достављен у складу са овим Упутством, Одељење за финансије неће узети у разматрање.

Број: 400-766

Датум: 31.07.2023

Руководилац финансија

Хранислав Ђорђевић

Начелник

Данијела Николић